

Luonnonsuojelulain mukainen poikkeamislupa

Asianumero: MH 2180/2026

Lupaviranomainen

Metsähallitus
Osoite: Opastinsilta 12 C, 00520 Helsinki
Yritys- ja yhteisötunnus: 0116726-7
kirjaamo@metsa.fi

Käsittelijä(t)

Yhteyshenkilö(t)

Hakija Helsingin yliopisto, 0313471-7
Osoite: PL 3, 00014 HELSINGIN YLIOPISTO

Hakemus 13.03.2026, sähköpostitse

Hakija hakee lupaa ottaa pieniä määriä kasvien maanpäällisiä osia (pääasiassa lehtiä ja kukintoja) Mallan luonnonpuistossa, Saanan luonnonsuojelu- ja lehtojensuojelualueella ja sekä Jehkasin alueella seuraavista lajeista:

Myrica gale
Saussurea alpina
Oxyria digyna
Rumex lapponicus
Rumex acetosa
Asplenium viride

Loppukesällä voidaan lisäksi kerätä rajallisia määriä siemeniä samoista lajeista. Näytteitä kerätään alustavan suunnitelman mukaan useilta kasvupaikoilta (noin 5–10 kohdetta per laji), jotta voidaan tarkastella kasvien kemiallisen koostumuksen vaihtelua ekologisten gradienttien, kuten korkeusgradientin ja kasvupaikkatyyppin, suhteen. Kustakin kohteesta kerätään rajallinen määrä yksilöitä (n 5-10 yksilöä).

Kasvupaikkojen ympäristöolosuhteiden dokumentointia varten voidaan lisäksi kerätä pieniä maaperänäytteitä (pintamaata) kasvien kasvupaikkojen välittömästä läheisyydestä.

Näytteistä kartoitetaan valittujen lajien kemiallista koostumusta ja metabolista profiilia (ns. metabolic fingerprinting). Tutkimus liittyy Helsingin yliopiston monitieteiseen tutkimukseen, jossa selvitetään pohjoisten ja arktisten kasvilajien sisältämiä luonnonaineita sekä niiden biologisia ja mahdollisia terapeuttisia ominaisuuksia. Hankkeessa on mukana kolme tiedekuntaa (lääketieteellinen, farmasian sekä bio- ja ympäristötieteellinen tiedekunta), Kilpisjärven biologinen asema sekä yhteistyökumppanina Luonnonvarakeskus Luke.

Päätös

Lupa myönnetään hakemuksesta poikkeavasti siten, että lupa ottaa maanäytteitä ei koske Saanan luonnonsuojelualueetta. Lupa ei myöskään koske hakemuksessa mainittua suomyrttiä, jota ei tavata alueella.

Luvan sisältö, lupa-alue ja voimassaolo

Hakijalle myönnetään lupa liikkumiseen jalkaisin Mallan luonnonpuistossa ja Saanan luonnonsuojelualueella ja hakemuksen mukaiseen näytteenottoon läätteen, hapron, lapinsuolaheinän, niittysuolaheinän ja viherraunioisen maanpäällisistä osista Mallan luonnonpuistossa, Saanan luonnonsuojelualueella ja Saanan lehtojensuojelualueella. Lisäksi hakijalle myönnetään lupa ottaa vähäisiä näytteitä pintamaasta näytekasvien välittömässä lähiympäristössä Mallan luonnonpuistossa ja Saanan lehtojensuojelualueella.

Hakijalle myönnetään myös suostumus hakemuksen mukaiseen kasvi- ja maanäytteenottoon liitekartan osoittamilla lakisääteisten luonnonsuojelualueiden ulkopuolisilla alueilla. Näiden alueiden osalta lupa myönnetään maanomistajan suostumuksena, johon ei liity valitusoikeutta.

Näytteitä saa ottaa korkeintaan kymmeneltä kasvupaikalta korkeintaan kymmenestä kasviyksilöstä/kasvupaikka. Pintamaanäytteiden koko ei saa ylittää muutamaa lusikallista/kasvinäyte.

Näytteenotto tulee ensisijaisesti kohdistaa luonnonsuojelualueiden ulkopuolelle. Suojelualueilta näytteitä saa ottaa vain siinä määrin kuin se on esimerkiksi tutkimuksen edellyttämän korkeusgradientin vuoksi välttämätöntä.

Lupa koskee perustettujen luonnonsuojelualueiden osalta luvansaajan lisäksi seuraavia henkilöitä: 8 henkilöä.

Lupa-alue on esitetty liitteessä 1.

Lupa on voimassa seuraavasti:

Alkaa: 06.07.2026

Päätyy: 15.09.2026

Lupa tulee voimaan valitus- ja tiedoksisaantiajan jälkeen. Lupa tulee lainvoimaiseksi aikaisintaan valitusajan päätyttyä, mikäli siitä ei ole tehty valituksia. Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, katsotaan päätöksen saajan saaneen asiakirjan tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Lupa voidaan peruuttaa, jos sen ehtoja ei noudateta.

Lupapäätöksen perustelut

Mallan luonnonpuistossa liikkuminen on sen perustamisasetuksen (83/1938), luonnonsuojelulain (9/2023) ja alueen järjestyssäännön (23.1.2026) nojalla kielletty 16.5.–31.10. maastoon merkittyjen retkeilyreittien ulkopuolella. Saanan luonnonsuojelualueella liikkuminen merkittyjen polkujen ulkopuolella on 15.5.-1.9. välisenä aikana alueen perustamisasetuksessa (496/1988) kielletty. Kasvien ottaminen ja maaperän vahingoittaminen on edellä mainittujen alueiden lisäksi kielletty Saanan lehtojensuojelualueella (503/1992). Metsähallitus voi antaa alueille Mallan luonnonpuistoon ja Saanan luonnonsuojelualueelle luvan tieteellisessä tai opetuksellisessa tarkoituksessa tapahtuvaan liikkumiseen, Mallan luonnonpuistoon ja Saanan lehtojensuojelualueelle luvan maanäytteiden ottoon ja Mallan luonnonpuistoon, Saanan luonnonsuojelualueelle ja Saanan lehtojensuojelualueelle luvan kasvinäytteiden ottoon. Hakemuksen mukaisella toiminnalla on tieteellinen tarkoitus.

Lupa-alueet kuuluvat Saanan luonnonsuojelualueen (FI1300112) ja Mallan (FI1300102) Natura 2000 -alueisiin. Alueiden suojeluperusteina on kasvi-, selkärangaton- ja nisäkäslajeja sekä luontotyyppejä. Metsähallitus katsoo, ettei lyhytkestoinen jalkaisin liikkuminen alueilla sekä luvan mukainen vähäinen näytteenotto heikennä alueiden suojeluperusteina olevia luonnonarvoja.

Lupaehdot

Lupa ei sisällä oikeutta maastoliikenteeseen, johon tarvittaessa tulee hakea erillistä lupaa.

Liikkumisrajoitusalueilla liikkuminen on sallittua vain luvanmukaisessa tarkoituksessa. Toiminta tulee kohdistaa suojelualueiden ulkopuolelle niiltä osin, kuin se on mahdollista.

Tämä lupa ei oikeuta luonnonsuojelulain perusteella rauhoitettujen lajien keräämistä, pyydystämistä, tappamista tai häiritsemistä (LSL 70 § ja 74 §). Näiden lajien osalta näytteenotto edellyttää Metsähallituksen myöntämän luvan lisäksi lupa- ja valvontaviraston lupaa (LSL 83 §).

Luvan saajan on noudatettava näiden ehtojen lisäksi luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksiä ja järjestyssääntöä.

Alueella tulee liikkua niin, että vältetään kasvillisuuden turhaa tallaantumista ja maaston kulumista. Tarpeetonta häiriötä luonnolle ja alueen muille käyttäjille tulee välttää.

Alueelle ei saa jättää toiminnasta jälkiä tai roskia.

Lupa tai kopio siitä on pidettävä mukana luvan mukaista toimintaa harjoitettaessa.

Raportointi

Hakijan tulee välittömästi raportoida Metsähallitukselle havaitsemistaan ongelmista tai Metsähallituksen toimintaa vaativista epäkohdista.

Sovelletut säännökset

Laki eräiden luonnonsuojelualueiden perustamisesta valtionmaille (83/1938) 1 ja 4 §
Asetus Saanan luonnonsuojelualueesta (496/1988) 2 ja 3 §

Asetus lehtojensuojelualueista (503/1992) 3 ja 5 §
Luonnonsuojelulaki (9/2023) 49, 51 ja 56 §
Laki Metsähallituksesta (234/2016) 5, 21.1 ja 24.1 §
Ympäristöministeriön asetus Metsähallituksen eräiden julkisten hallintotehtävien suoritteiden maksuista (110/2026) 3 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen valittamalla muutosta Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta. Valitusosoitus on liitteenä.

Hinta

Lupa on maksuton.

Esittelijä

Ratkaisija

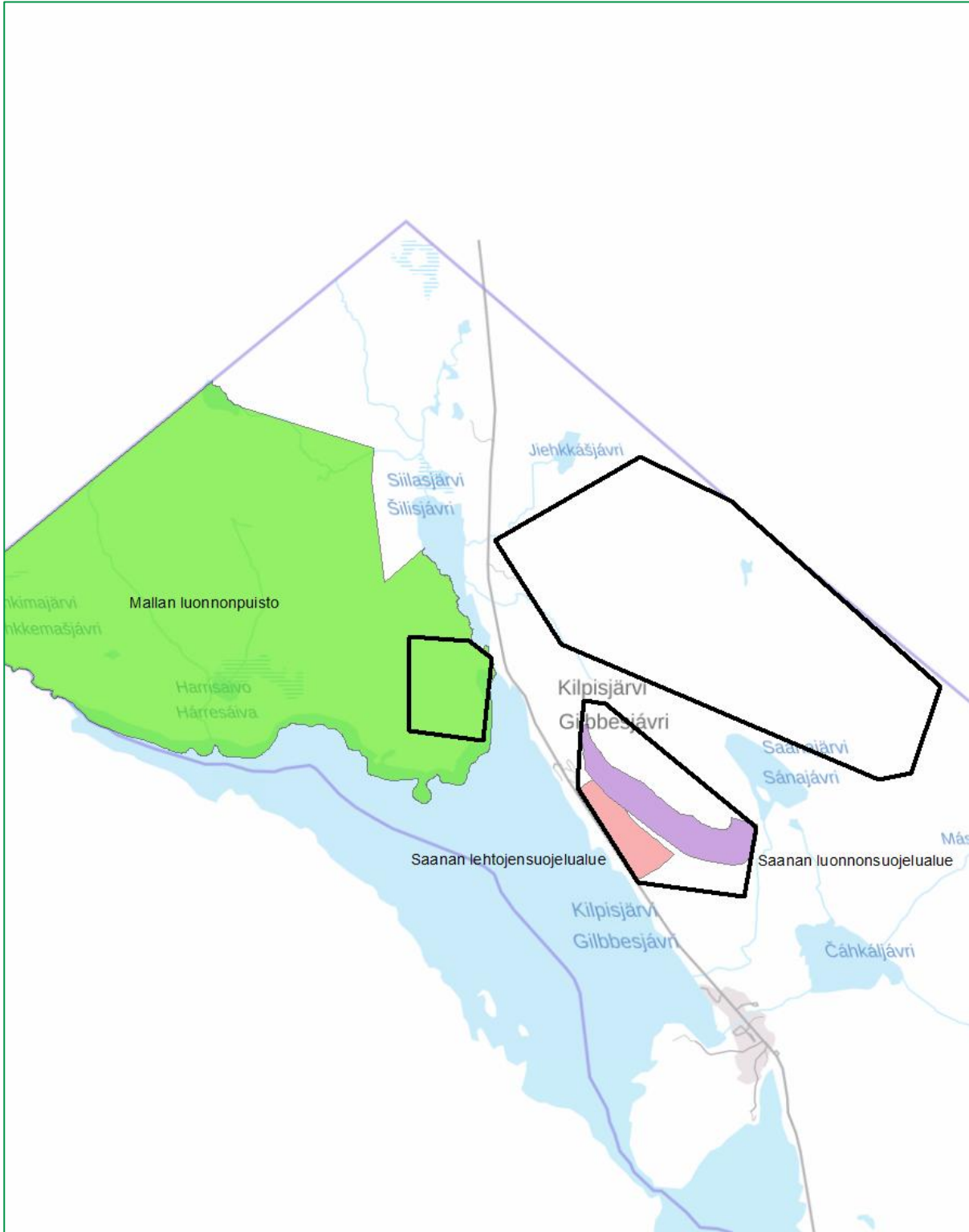
Liitteet:

Liite 1. Lupa-alueen kartta
Liite 2. Valitusosoitus

Tiedoksi:

Lupa- ja valvontavirasto
Enontekiön kunta
Suomen Luonnonsuojeluliitto ry, Lapin piiri
Käsivarren Luonnonsuojeluyhdistys ry

Liite 1. Luvan kattamat alueet on rajattu mustalla. Värilliset alueet ovat lakisääteisiä suojelualueita. Niiden ulkopuolella lupa on myönnetty maanomistajan suostumuksena.

Liite 2. Valitusosoitus

Liite Metsähallituksen päätökseen

VALITUSOSOITUS

Laki Metsähallituksesta 21.1 § ja luonnonsuojelulaki 134 §

Tähän päätökseen tyytymätön voi hakea siihen muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen kirjallisella valituksella.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä, joka osoitetaan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava seuraavat asiat:

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset ja oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan valittajalle lähettää (prosessiosoite)
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja yhteystiedot.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelämä.

Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa valituksessa yhdyshenkilöksi. Jollei yhdyshenkilöä ole ilmoitettu, yhdyshenkilönä toimii valituksessa ensimmäiseksi mainittu valittaja. Yhdyshenkilön ei tarvitse esittää valtakirjaa.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen alkuperäisenä tai jäljennöksenä

- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja, jollei asiamiehenä toimi asianajaja, yleinen oikeusavustaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.

Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- jos päätös on luovutettu asianomaiselle, asianomaisen asiamiehelle tai lähetille, tiedoksisaantipäivä ilmenee päätöksessä olevasta leimasta
- jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee saantitodistuksesta
- jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemäntenä päivänä postituspäivästä, jollei muuta ilmene
- jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä
- jos päätös tai kuulutus sen nähtävänä pitämisestä on julkaistu virallisessa lehdessä tai julkisella kuulutuksella ilmoitustaululla, katsotaan tiedoksisaannin tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä päivästä, jolloin kuulutus virallisessa lehdessä on julkaistu tai kuulutus pantu ilmoitustaululle.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, telekopiona, sähköpostitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu kuitenkin vielä seuraavan arkipäivän virka-ajan päättymiseen. Telekopiona tai sähköpostina lähettäminen tapahtuu lähettäjän vastuulla, ja valitus on lähetettävä siten, että se on hallinto-oikeuden käytävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valitus katsotaan saapuneeksi, jos hallinto-oikeus pystyy teknisesti käsittelemään asiakirjaa. Sähköistä asiakirjaa, jonka lähettäjää ei saada selville ja jonka sisältöä ei muutoinkaan pystytä avaamaan, ei katsota saapuneeksi. Jos viranomaisen käyttämä sähköinen järjestelmä on epäkunnossa tai poissa käytöstä taikka selvitystä asiakirjan saapumisajankohdasta ei muusta vastaavasta syystä voida saada, sähköisen

asiakirjan saapumisajankohdaksi määritellään asiakirjan lähettämisaikajankohda. Lähettämisaikajankohdan määrittäminen saapumisajankohdaksi edellyttää, että lähettämisaikajankohdasta esitetään luotettava selvitys.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Oikeuslaitoksen Internet-sivuilla on tarkemmat ohjeet asiakirjojen toimittamisesta sähköisesti: https://oikeus.fi/fi/index/oikeuslaitos/asiakirjojentoimittaminen_1.html

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireillepanijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään.

Hallinto-oikeuden yhteystiedot

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
PL 189
90101 Oulu
Puh. 029 56 42841
Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi
Faksi: 029 56 42841